

Схема оцінювання тесту Республіканської олімпіади з української мови та літератури – 10 клас, 2019 р.

Тестові завдання	Можливі варіанти відповідей	Схема оцінювання
<p>1. Спираючись на текст, дайте відповіді на питання одним складним реченням.</p>	<p>А. Перешкоди до щастя (служба, обман братів Анни, заміжжя коханої) сформували в Михайла цілеспрямованість і водночас жорстокість, зверхність і владність.</p> <p>Б. Анна як шлюбна жінка, вірна чоловікові і традиціям, боялася пробудженого Михайлом давнього почуття кохання і зрощеної ним готовності до зради подружніх обов'язків.</p> <p>В. До шлюбу Анну віддано підступом, вона любить усім серцем Михайла, а життя без коханого — не життя, тому її не можна звинувачувати, бо коханий для неї все: «і світ, і люди, і честь, і присяга».</p> <p><i>Можливі інші варіанти.</i></p>	<p>Усього 9 б. (3 x 3 = 9):</p> <p>3 б. – за кожну правильну і вичерпну відповідь;</p> <p>2 б. – за правильну, частково аргументовану відповідь;</p> <p>1 б. – за значні порушення у розкритті питання;</p> <p>0 б. – за неправильну відповідь.</p>
<p>2. Визначте і запишіть тему прочитаного уривка.</p>	<p><i>Можливі варіанти:</i> Роздуми про щастя. Психологічний вплив Михайла на Анну. Сумніви Анни.</p>	<p>Усього 2 б.</p> <p>За умови правильної відповіді.</p>
<p>3. Запишіть подані сполучення слів, замінивши виділені слова синонімами з тексту.</p>	<p>а) одружена жінка – шлюбна жінка;</p> <p>б) трапилась okazія – трапилась нагода;</p> <p>в) сердитися на когось – гніватись на когось;</p> <p>г) сміються з нього – глузують з нього.</p>	<p>Усього 4 б.</p> <p>По 1 б. за кожний правильно дібраний синонім.</p>
<p>4. До виділених слів самостійно доберіть і запишіть антоніми.</p>	<p>а) опускає очі – піднімає очі;</p> <p>б) розсміялись швидко – розплакались швидко;</p> <p>в) добра людина – лиха (недобра, зла) людина;</p> <p>г) радість охопила – злість охопила.</p>	<p>Усього 4 б.</p> <p>По 1 б. за кожний правильно дібраний антонім.</p>
<p>5. Випишіть по два приклади трьох різних видів тропів (художніх засобів), використаних І. Франком у наведеному уривку. Поясніть одним реченням роль будь-якого з них.</p>	<p>1. Епітети: <i>кохані братчики, божий час (одинокий, найдорожчий скарб; добрий, порядний чоловік; одиноке щастя, велика невидальщина</i> та ін.). Указаними епітетами автор намагається передати внутрішній напружений стан Михайла, його бажання схилити Анну на повернення, пробудити давнє почуття в душі Анни.</p> <p>2. Метафори: <i>голубе мій, серце розбито (дорізати мене хочеш, покуштуємо щастя</i> та ін.). Більшість метафор характеризують Анну, її прихильне ставлення до Михайла, якого вона кохає всім серцем; особливо промовистими є метафори: <i>голубе мій, ти для мене все: і світ, і люди, і честь, і присяга.</i></p>	<p>Усього 9 б.</p> <p>По 1 б. за кожний правильно дібраний троп + 3 б. за правильне тлумачення одного з них.</p>

	<p>3. Усталені вирази: закопали живцем у землю, серце розбито (не зводячи очей, спускає очі вниз; дала слово, додержати слова, сама не своя, ні в кут ні в двері). Можливі інші варіанти відповіді.</p>	
<p>6. Поясніть значення фразеологізмів із прочитаного тексту.</p>	<p>Закопали живцем у землю – нещадно покарали. Серце розбито – завдано страшного болю.</p>	<p>Усього 4 б. По 2 б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>7. Запишіть слова, знявши ризку.</p>	<p>Легкоатлетичний, без відома, споконвіку, північно-східний, щотижня, хтозна-який.</p>	<p>Усього 6 б. По 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>8. На місці крапок вставте, де потрібно, пропущені літери, апостроф, запишіть слова, знімаючи ризки.</p>	<p><i>Жандарм.</i> Завтра побачиш! <i>Анна.</i> Ти щось задумав? Чула се с твого голосу, коли ти розпитував його про ті шрами. О, я знаю тебе, у тебе кам'яне серце! Я не буду просити тебе, щоб ти змилювався над нами, не погубляв нас. Одно тільки тобі скажу, що двоє невинних людей візьмеш на душу! Звір ти, звір лютий! Наострився пожерти нас і тепер думаєш, що найшов причину. Але бог тебе покарає, тяжко покарає?</p>	<p>Усього 3 б. По 0,5 б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>9. Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.</p>	<p><i>Микола.</i> Слухай, Анно! Я тебе розумію, і я люблю тебе. Мені жаль тебе, як власної душі. Я не хочу бути твоїм катом, бо знаю, що ти й без мене багато витерпіла. Тільки одно тебе прошу: вважай на людей!</p>	<p>Усього 3 б. По 0,5 б. за кожний правильно вставлений розділовий знак.</p>
<p>10. Відредагуйте речення.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Незважаючи на різкий біль у суглобі, спортсмен продовжив змагання. Насамперед (передусім, щонайперше) треба вирішити найважливіше питання. Минулого тижня в нашій школі склали новий розклад уроків, а я вважаю(міркую, думаю), що його слід скласти по-іншому. Учні нашого класу беруть участь у цікавих гуртках, і вчителі заохочують їх. 	<p>Усього 6 б. По 1б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>11. Обведіть кружечком літеру, що позначає правильну відповідь.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Б. «Украдене щастя (Драма з сільського життя в 5 діях)». В. Соціально-психологічна драма. 	<p>Усього 2 б. По 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>

<p>12. Як ви розумієте назву твору І. Франка, уривок з якого ви прочитали? Дайте відповідь 2-3-ма поширеними реченнями.</p>	<p>Іван Франко назвав драму «Украдене щастя», тому що насправді щастя не можна красти, воно має бути твоє, особисте, не схоже ні на чие інше. Герої драми крали щастя один в одного: брати украли щастя у Анни і Михайла, Михайло украв щастя в Миколи, а тогочасне суспільство вкратило щастя у всіх трьох.</p>	<p>Усього 3 б. за умови правильної відповіді.</p>
<p>13. Установіть відповідність між твором та його героями, з'єднавши стрілочками відповідні рядки.</p>	<p>Франко «Мойсей» → Авірон, Датан, Азазель, Єгошуа, юрба, Єгова.</p> <p>І. Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я» → Омелько, Маруся, Карпо, Лаврін, Мотря, Мелашка.</p> <p>Марко Вовчок «Інститутка» → Панночка, стара пані, лікар, Устина, Прокіп.</p>	<p>Усього 3 б. По 1 б. за кожну правильну відповідь.</p>
<p>14. Напишіть, хто з героїв драми Івана Франка міг би промовити такі слова і чому?</p>	<p><i>Ці слова могла б промовити Анна, яка після повернення Михайла бачить лише себе та його: інші втратили для неї будь-яку цінність. Михайло для неї все: «і світ, і люди, і честь, і присяга». Звідси й ненависть до Миколи як до основної перешкоди на шляху до її щастя – Анна кидається у світ вседозволеного вільного кохання, чим порушує моральні закони.</i></p> <p>Після закінчення пристрасного періоду вона замислюється над сенсом життя, а по смерті коханого і сама не хоче жити. Отже, в житті пройти, не падаючи, напевно, неможливо.</p>	<p>Усього: 9 б. 5 б. – за відповідність змісту висловлювання темі завдання; 3 б. – за використання фактичного матеріалу; 1 б. – за логіку викладу думок.</p>
<p>15. Висловіть власні міркування у формі есе за темою «Ти людина, і ти маєш бути щасливою» (10-12 речень).</p>		<p>Усього – 15 б.: а) за відповідність змісту відповіді обраній темі: 5 б. – за повну відповідність змісту відповіді обраній темі; 3 б. – за незначні відхилення в змісті відповіді; 1 б. – за значні відхилення в змісті відповіді; 0 б. – за невідповідність змісту відповіді обраній темі; б) за аргументованість, мовне</p>

		<p>багатство і дотримання комунікативних якостей письмового мовлення (правильність, логічність, смислову точність, виразність): 5 б. – за аргументований виклад думок, мовне багатство і дотримання основних комунікативних якостей письмового мовлення; 4 б. – за незначні порушення аргументації і відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 2 б. – за часткову аргументованість і значне відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 0 б. – за повну відсутність аргументації, мовного багатства і серйозні відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; в) 3 б – 1 б. за посилання на життєвий досвід + 1 б. за посилання на приклади з художньої літератури + 1 б. за наявність оцінки проблеми; г) за композиційну стрункість і стильову єдність відповіді: 2 б. – за струнку, логічно побудовану композицію і стильову єдність відповіді; 1 б. – за часткове порушення композиції і стильової єдності відповіді; 0 б. – за повну відсутність композиційної стрункості і стильової єдності відповіді.</p>
<p>16. Розкажіть про відомі вам свята зимового календарного циклу українського народу. Дайте аргументовану відповідь 4 реченнями.</p>	<p>19 грудня за новим стилем вшановують Святого Миколая, який є покровителем воїнів, подорожуючих і студентів; особливо чекають на це свято діти, яким, за традицією, кладуть подарунки під подушку чи в шкарпетку. 13 грудня – день святого Андрія; цього дня дівчата ворожили, молодь збиралася на вечорниці, хлопцям прощали їхнє бешкетування.</p>	<p>Усього 4 б. По 1 б. за кожен аргументовану відповідь.</p>

	<p>6 січня Свят-вечір – вечеря напередодні Різдва, до якої готували 12 пісних страв і сідали за стіл з першою зіркою на небі.</p> <p>Різдво – одне з найбільших християнських свят, яке православні відзначають 7 січня: в перший день Різдва колядують, водять «козу».</p> <p>Водохреща впроваджено на честь хрещення Ісуса Христа у річці Йордан, в цей день освячують воду, яку потім зберігають упродовж року за образами і використовують в лікувальних цілях.</p> <p><i>Можливі інші варіанти.</i></p>	
<p>17. Поясніть значення українських народних тваринних символів. Запишіть аргументовану відповідь 4 реченнями.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ластівка</i> – символ добробуту, щастя, подружньої злагоди, весни і відродження природи; народ вважає доброю прикметою, якщо вона зів’є гніздо на хаті. 2. <i>Сова</i> здавна була уособленням темних, зловісних сил, а її крик уночі віщував нещастя, проте вона є і символом мудрості. 3. <i>Соловейко</i> – співець добра і кохання, символ весни і волі, високого натхнення і неперевершеного таланту. 4. <i>Лелека</i> – символ любові до батька-матері, сімейного благополуччя, любові до рідної землі, Батьківщини; не дозволяється руйнувати буслове гніздо, бо згорить хата. 5. <i>Зозуля</i> – символ суму і вдівства, весни і водночас нещастя та страждань нерозважливої матері. Віщий дар зозулі виявляється у тому, що вона може «накувати» людині її долю: довгі роки життя, щасливе або нещасливе заміжжя тощо. 6. <i>Голуб</i> – символ Святого Духа, а також – щирої любові, злагоди й ніжності. 7. <i>Голуб і голубка в парі</i> – символ вічної й вірної любові. Для всього людства – це птах усеземної любові, птах миру. 8. <i>Бджола</i> є символом безсмертя, першопочатку світу, чистоти душі, працьовитості, невтомності; віруючі люди вважали, що вона походить з раю. 9. <i>Ведмідь</i> – символ великої сили, незграбності, а колись наші предки думали, що ведмедами стали перетворені чаклуни, бо звірі добре лазять по деревах, ходять на задніх лапах. <p><i>Можливі інші варіанти.</i></p>	<p>Усього 4 б.</p> <p>По 1 б. за кожну аргументовану відповідь.</p>
		<p>Примітка: за орфографічну, пунктуаційну грамотність, за граматичне і стильове оформлення роботи до всіх попередніх балів додається:</p>

		<p>усього 10 балів: а) за орфографічну і пунктуаційну грамотність: 10 б. – якщо є 0-1 помилка; 9 б. – якщо допущено 2-3 помилки; 8 б. – якщо допущено 4-5 помилок; 7 б. – якщо допущено 6-7 помилок; 6 б. – якщо допущено 8-9 помилок; 5 б. – якщо допущено 9-10 помилок; 4 б. – якщо допущено 11-12 помилок.</p> <p>Якщо в усій роботі допущено більше 12 помилок, балів за грамотність не додається.</p>
--	--	---

Усього – 90 балів (тестові завдання) + 10 балів (загальна грамотність) = 100 балів